

Η ΦΩΛΙΑ

Αντίθετα με τον ενοχλητικό ρεαλισμό, που δίνει στο έργο του: «ΑΓΡΟΤΕΣ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ», ο Φραντζ Ξάβερ Κραιτς διαχέει μια ευαισθησία και ανθρωπιά στο συγκλονιστικό δράμα του, που παίζεται με πολλή αλήθεια στο θέατρο: «ΚΑΒΑ από την ΑΙΜΙΛΙΑ ΥΨΗΛΑΝΤΗ και τον ΓΙΩΡΓΟ ΔΙΑΛΕΓΜΕΝΟ. Έργο δύο ρόλων, με όλες τους τις ερμηνευτικές και σκηνικές δυσχέρειες, διατηρεί, εν τούτοις, ως το τέλος το ζεστό ενδιαφέρον μας. Ο Γερμανός συγγραφέας θεατροποιεί ένα σύγχρονο θέμα, με ένα ζευγάρι, όπως είναι ο Κουρτ και η Μάρθα. Μέσα στο πενιχρό τους δωμάτιο, - τη φωλιά, όπως την θέλει ο συγγραφέας, - έχουν απαγκιάσει οι δύο απλοί άνθρωποι του μόχθου, της απογοήτευσης και του αθέβαιου αύριο. Το έργο του Κραιτς, που ζεί την εποχή της γενιάς του 1960, το χαρακτηρίζει ένας αλληγορικός σαρκασμός της ζωής και της κοινωνικής συμπεριφοράς προς τους αδύναμους, και τους βιοπαλαιστές. Τα δύο πρόσωπα που συνθέτουν το μύθο του, δεν εκπροσωπούνε μόνο τον τόπο του, αλλά είναι παγκόσμια.

Θα μπορεί εύκολα να τ' ανακαλύψει κανείς σε κάθε σημείο της γής, όπου η σκληρότητα της ζωής, δίνει τον πρώτο τόνο στην απόγνωση και στα πολυάριθμα προβλήματα και διλήμματα των νέων ανθρώπων, που αποφασίζουν να συνδέσουν τη ζωή τους. Ο συγγραφέας με εκφραστικό και ζωντανό διάλογο, αλλά και με έντονα ζωγραφισμένες σκηνές, προβάλλει το κοινωνικό αδιέξοδο και την τραγικότητα των στιγμών, που ζουν και οι δύο αυτοί ήρωες του έργου,

έχοντας ν' αντιμετωπίσουν τις καθημερινές απαιτήσεις της ζωής, τις αναγκαστικές ταπεινώσεις του εργαζόμενου συζύγου, που για να διατηρήσει το πόστο στην εργασία του, είναι υποχρεωμένος να δέχεται συχνά τη βαρβαρότητα του αφεντικού, καθώς και την παθητική θέση της γυναίκας εμπρός στα προβλήματα του.

Πιστεύω, ότι το έργο που επελέγη από την ΑΙΜΙΛΙΑ ΥΨΗΛΑΝΤΗ, έχει μιαν εκπληκτική επικαιρότητα, καθώς και ένα τεράστιο μήνυμα κοινωνικό και στο χώρο μας, όπου ο εργαζόμενος, από φόβο πολλές φορές μην εκδιωχθεί από την εργασία του, δέχεται και ηθικούς ακόμα εξευτελισμούς από τον οποιοδήποτε εργοδότη του. Ο θεατής παρακολουθεί με συνεχές ενδιαφέρον την εξέλιξη του έργου, δέχεται τον

● Γράφει ο ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

γεμάτο αλήθεια και αγωνία διάλογο, που έγραψε με πάθος ο συγγραφέας, σκοπεύοντας να εικονίσει τη συνεχή τραγωδία του εργαζόμενου ανά τον κόσμο. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία, ότι ο Κραιτς με το έργο του, καταφέρεται ενάντια στα κατεστημένα, υπερασπιζόμενος με όλη του την ψυχή τους βιοπαλαιστές, που στο ευαίσθητο αυτό έργο, εκπροσωπεί ο Κουρτ. Έχομε, δηλαδή, εμπρός μας μια σύγχρονη ανθρώπινη τραγωδία, όπου το ηρωικό πρόσωπο, ο άνδρας, έχει απαρνηθεί και την ελάχιστη ανάπαυλα, κάνοντας υπερωρίες για να αποκτή τα καταναλωτικά αγαθά της σύγχρονης εποχής, κι όπου ο φόβος απώλειας της εργασίας, τον αναγκάζει να υπακούει στις εντολές του ΚΥΡΙΟΥ. Το τραγικό ακόμα σημείο, είναι ότι δέχεται και από τη σύντροφό του σκώμματα που δεν δεισιδύει στα προβλήματα και το άγχος του, αποκαλώντας τον «τρεσαρισμένο πίθηκο», γιατί αφήνεται στην εξάρτηση του κυρίου,

αδιαμαρτύρητα. Μέσα απ' αυτήν την απελπιστική θέση του ήρωα, ο Κραιτς πετά και μια ακτίδα αισιοδοξίας: Πιστεύει ότι η αυτογνωσία οδηγεί πάντα σε κάποια λύση...

Και τα δύο πρόσωπα του έργου εκφράζουν τα σημερινά προβλήματα του μέσου ανθρώπου. Δύσκολοι οι ρόλοι. Η συνεχής παρουσία τους στην σκηνή, ο έντονος διάλογος, οι προβληματικές συνθήκες, που πρέπει να αντιμετωπισθούν και ν' αποδοθούν, υποχρεώνουν τους δύο συμπαθείς ηθοποιούς, να δίνουν κάθε στιγμή με πολλή αλήθεια την πραγματικότητα. Το έργο διατηρεί, επίσης, το προτέρημα της σύντομης εναλλαγής των σκηνών, του λακωνικού λόγου, πράγμα που διαθέτει ευχάριστα τον θεατή, συνδέοντας αδιάκοπα το ενδιαφέρον του με την πλοκή. Το έργο είναι συγκλονιστικό στην υφή του, και παίζεται πάνω σε μιαν εποχή τόσο ρευστή και αντιλαϊκή, όπου ο κόσμος πάσχει από πολλά, πάρα πολλά, κι όμως ακολουθεί το δρόμο που δεν οδηγεί παρά στην εξαθλίωση, εφ' όσον στέκεται απαθέστατος και νωθρός στην καταιγίδα που τον πλήττει, όπως ακριβώς τον παρουσιάζει ο Κραιτς με το πρόσωπο του Κουρτ.

Τη θαυμάσια μετάφραση την έγραψε ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΡΕΜΟΥΝΔΟΣ, που δίδαξε και το έργο πάνω στο πλάνο του συγγραφέα. Παίζεται άρτια, σε σκηνικά απλά και κοστουμία ΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΗ, από την ΑΙΜΙΛΙΑ ΥΨΗΛΑΝΤΗ, που έδωσε πολλή συγκίνηση και αλήθεια στο πρόσωπο της Μάρθας, ενώ ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΙΑΛΕΓΜΕΝΟΣ εκφράζει με τον λόγο και τις εκφράσεις του, την σύγχρονη εικόνα της ανθρώπινης απόγνωσης, για την συνεχή αναλγησία των ιθυνόντων, οποιοδήποτε είναι αυτοί, απέναντι στον άγχος και στο αδιέξοδο του εργαζόμενου ατόμου. Ένα έργο, που θα είναι κρίμα να μην το παρακολουθήσει ο κόσμος του θεάτρου. Είναι ένα σκηνικό αριστούργημα, που μιλά απ' ευθείας στην ψυχή μας.